

6. správa Slovenskej faunistickej komisie pre ornitológiu

The 6th Report of the Slovak Rarities Committee

Vladimír ŠRANK

Zoologická záhrada Bojnice, 972 01 Bojnice, Slovensko; director@zoobojnice.sk

*In the years 2004–2005, the Rarities Committee of the Slovak Ornithological Society discussed in total 20 announcements. Seventeen announcements have been accepted. In the category A (first recorded species in Slovakia, one observation was accepted: *Aythya collaris*. In the category C (any occurrence and nesting of the species must be reported) were accepted 15 observations comprising the following species: *Aix sponsa*, *Branta bernicla*, *Branta leucopsis*, *Branta ruficollis*, *Haematopus ostralegus*, *Charadrius morinellus* (two observations), *Motacilla citreola werae*, *Parus cyanus*, *Phalacrocorax pygmaeus*, *Podiceps auritus*, *Tadorna ferruginea* (three observations), *Xenus cinereus*. In the category D (any nesting of the species must be reported) was accepted one nest occurrence of *Turdus iliacus*.*

Faunistická komisia (FK) ako odborná komisia Slovenskej ornitologickej spoločnosti doteraz publikovala 5 správ (Trnka 1994, 1996, Karaska 1999, 2000, 2005) V tomto príspevku sú uvedené výsledky jej práce za roky 2004–2005. Komisia v tomto období pracovala v zložení: Vladimír Šrank – predseda, Štefan Danko, Stanislav Harvančík, Dušan Karaska, Anton Krištín, Ján Topercer, Alfréd Trnka – členovia.

Spolu bolo prejednaných 20 hlásení. Za r. 2004 to bolo 12 hlásení a v r. 2005 8 hlásení. Z nich sa 17 akceptovalo. Neakceptovali sa 2 hlásenia: pozorovania *Emberiza melanocephala* a *Emberiza hortulana*. Pozorovanie *Sylvia undata* (FK 07/2004) je konzultované v zahraničí. Prehľad akceptovaných pozorovaní v poradí: druh (poddruh); lokalita (aj kvadrát Databanky fauny Slovenska); dátum; počet kusov, prípadne vek a pohlavie; pozorovateľ; miesto bydliska; číslo rozhodnutia FK a odkaz na literatúru (ak už bol údaj publikovaný) je rozdelený podľa obvyklých kritérií.

Kategória A (nové druhy pre avifaunu Slovenska)

Aythya collaris

Maňa, Žitavský luh (7875); 25. 4. 2004; 1 M; J. Lengyel, Šurany; FK 06/2004; (Lengyel et al. 2005).

Chochlačka obojková zaletuje do západnej Európy najmä v mesiacoch október – jún, predovšetkým samce (Cramp 1977). Najbližšie k nášmu územiu bol zistený v Poľsku (Tomiałojć & Stawarczyk 2003).

Kategória C (druhy, pri ktorých posudzovaniu podlieha každý údaj o pozorovaní a hniezdení)

Aix sponsa

Bratislava – Petržalka, Chorvátske rameno (7868); 3. 1. – 10. 2. 2004; 1 F; J. Dobšovič a K. Slabeyová, Bratislava; FK 02/2004.

Vzhľadom na okolnosti pozorovania sa jedná takmer isto o jedinca zo zajatia.

Branta bernicla

Bratislava Čuňovo, Hrušovská zdrž (7969); 15. 1. 2005; 11 ex.; M. Mihai Abrahám, Nadlac, Rumunsko; FK 05/2005.

Údaje o výskyte na Slovensku pochádzajú z marca a apríla (Danko et al. 2002). Uvedený výskyt je len tretí zo zimného obdobia.

Branta leucopsis

Gabčíkovo – Tejke, kanál Gabčíkovo – Topoľníky (8171); 10. 1. 2004; ? ex.; J. Kaľavský, Bratislava, FK 05/2004.

Veľmi vzácny zatúlanec na Slovensku. Ide celkovo o štvrtý výskyt.

Branta ruficollis

Rusovce, Sysľovské polia (7969); 16. 1. 2005; 1 ad. ex.; D. Horal, Brno, ČR; FK 04/2005.

Výskyt na Slovensku je veľmi vzácny, toto pozorovanie je v poradí 9. výskyt.

Haematopus ostralegus

Hamuliakovo, Hrušovská zdrž (7969); 8. 8. 2004; 1 ex.; R. Kvetko, Senec; FK 08/2004.

Charadrius morinellus

Oravská Polhora, Babia Hora (6483); 2. 5. 2004; 3 ex.; M. Tribala, Zawoja, Poľsko; FK 11/2004. Turecká, Líška (7180); 28. 8. 2003; 1 juv. ex.; M. Dobrota, Turčianske Teplice; FK 03/2005.

Motacilla citreola werae

Diviaky, CHA Diviacke kruhy (7179); 16. a 20. 4. 2004; 1 M; M. Dobrota, Turčianske Teplice; FK 01/2005.

Pozorovanie je na Slovensku v poradí 18. výskyt.

Parus cyanus

Zalužice (7297); november 2004; 1 ex.; G. Ladič, Zalužice; FK 08/2005.

Veľmi vzácny zatúlanec na Slovensku. Pozorovanie je siedme v poradí.

Phalacrocorax pygmaeus

Koš, Košské mokrade (7277); 30. 11. 2003; 1 ex.; T. Štancelová, Prievidza; FK 03/2004; (Štancelová 2004).

Výskyt kormorána malého na Slovensku v zimnom období sa doteraz potvrdil iba na Dunaji (Danko et al. 2002). Toto pozorovanie je prvé zimné mimo oblasť Bratislavy.

Podiceps auritus

Krpeľany, vodná nádrž Krpeľany (6880); 27. 11. 2004; 1 ex.; M. Dobrota, Turčianske Teplice; FK 02/2005.

Potáпка ušatá je vzácny zimný hosť a nehojný transmigrant.

Tadorna ferruginea

Dolný Kubín, Veľký Bysterec (6781); 18. 4. 2004, 2 ex. ad. pár; M. Gonšor, Dolný Kubín; FK 09/2004. Piešťany, mŕtve rameno Váhu (7472); 23. 10. 2004, 1 ex.; S. Rusnáková, Piešťany, FK 10/2004. Dolný Kubín, Bysterec (6781); 16. 2. 2005, 1 ad M; L. Melek, Hruštín, FK 07/2005.

Vo všetkých troch prípadoch sa vzhľadom na krotkosť vtákov a voľný chov chovateľa na Orave jedná s najväčšou pravdepodobnosťou o vypustenie – úlet zo zajatia.

Xenus cinereus

Liptovská Ondrašová, vodná nádrž Liptovská Mara (6983); 24. 4. 1995, 1 ex.; P. Vrlík, Liptovský Mikuláš; FK 01/2004.

Zriedkavý transmigrant. Pozorovanie je 8. v poradí na Slovensku, ale prvé mimo východného Slovenska.

Kategória D (druhy, u ktorých posudzovaniu podlieha každý údaj o hniezdení)

Turdus iliacus

Bodíky, Spálený les (8070); 23. 4. – 27. 5. 2004, 1 hniezdiaci pár; M. Bohuš, Bratislava; FK 12/2004; (Bohuš 2004).

Hniezdenie drozda červenkastého bolo u nás v minulosti zaregistrované niekoľkokrát (Danko et al. 2002). V tomto prípade sa však jedná o prvé dokázané hniezdenie v Podunajsku.

Na záver je potrebné opäť zdôrazniť (podobne ako v 5. správe Slovenskej faunistickej komisie pre ornitológiu – Karaska 2005), aby

pozorovatelia viac využívali na zdokumentovanie výskytu vzácného druhu fotodokumentáciu, videonáhrávky, nahrávky hlasu a pod. Stále sa odporúča privolať k pozorovaniu ďalších skúsených ornitológov. To všetko uľahčuje prácu faunistickej komisie a zvyšuje mieru akceptácie takéhoto pozorovania.

Literatúra

- BOHUŠ M. 2004: Dokumentované hniezdenie drozda červenkastého *Turdus iliacus* L. 1766 v poraste subsociácie *Salici-Populetum phragmito-caricetosum* (inundačné územie Dunaja, Bodíky). — Pp.: 8. In: KAUTMAN J. & STLOUKAL E. (eds.): Zborník abstraktov z konferencie „10. Feriancove dni“, Bratislava, 25. – 26. 11. 2004. Faunima, Bratislava.
- CRAMP S. & SIMMONS K. E. L. (eds.) 1997: The Birds of the Western Palearctic, Vol. I. — Oxford University Press, Oxford & New York.
- DANKO Š., DAROLOVÁ A. & KRIŠTÍN A. (eds.) 2002: Rozšírenie vtákov na Slovensku. — VEDA, Bratislava.
- KARASKA D. 1999: 3. správa Slovenskej faunistickej komisie pre ornitológiu. — Tichodroma **11** : 245–248.
- KARASKA D. 2000: 4. správa Slovenskej faunistickej komisie pre ornitológiu. — Tichodroma **13** : 259–264.
- KARASKA D. 2005: 5. správa Slovenskej faunistickej komisie pre ornitológiu. — Tichodroma **17** : 117–122.
- LENGYEL J., KUKUČKA M., GÚGH J. & KOMA T. 2005: Výskyt chochlačky obojkovej (*Aythya collaris*) v povodí rieky Žitavy – prvý záznam na Slovensku. — Tichodroma **17** : 31–32.
- ŠTANCELOVÁ T. 2004: Vtáctvo mokradí v okolí obce Koš (okres Prievidza). — Diplomová práca. Fakulta prírodných vied UKF, Nitra.
- TOMIALOJC L. & STAWARCZYK T. 2003: Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany. — PTPP „pro Natura“, Wrocław.
- TRNKA A. 1994: Správa Slovenskej faunistickej komisie pre ornitológiu. — Tichodroma **7**: 146–148.
- TRNKA A. 1996: 2. správa Slovenskej faunistickej komisie pre ornitológiu. — Tichodroma **9**: 202–205.

Došlo: 10. 10. 2006

Prijaté: 22. 10. 2006

Ornitologické pozorovania

Ornithological observations

Ďalšou časťou Ornitologických pozorovaní pokračujeme v publikovaní avifaunistických materiálov z územia Slovenska. Údaje sú spracované rovnako ako v predchádzajúcich častiach, ktoré vyšli v časopise Tichodroma. Do tejto časti Ornitologických pozorovaní prispeli aj spolupracovníci projektu Zimné sčítanie vodného vtáctva na Slovensku, ktorý koordinuje Slovenská ornitologická spoločnosť/BirdLife Slovensko a Ornitologický klub pri Oravskom múzeu.

- *Anas acuta*: 26. 10. 2001 Veľká nad Ipľom (7783) 1 samica na štrkovisku, 7. 12. 2001 Kalonda (7783) 1 samica na Ipli – M. Mojžiš.
- *Anas querquedula*: hniezdenie na objektoch Dunajského

vodného diela: 10. 6. 1994 hniezdo s 5 ks násadou na hrádza zdrže pri Kalinkove (7969) – J. Svetlík; Kalivodová & Darolová (1998) tento nález chybné datujú (uvádzajú r. 1997), Darolová & Danko (2002) tento údaj chybné citujú (uvádzajú hniezdenie 1–3 párov); 3. 7. 1996 kačka vodí 4 mláďatá na priesakovom kanáli pri ústí „Kopáčskeho ramena“ pri Bratislave – Podunajských Biskupiciach (7968) – M. Kúdela; 1. 5. 1998 hniezdo so 6 ks a 12 ks násadou na umelom ostrove – depónii (nazývanom „Vtáčí ostrov“) v zdrži naproti Šamorínu (7969) – J. Svetlík; v roku 1998 bol zhotovený videozáznam kačky s mláďatami (ktorý sa však nezachoval) na priesakovom kanáli pri Hamuliakove (7969) – P. Kovačovský; 25. 6. 1999 kačka vodí 6 mláďat na štrkovisku pri Vojke nad